

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ПРЕЗ 2020 Г.**

1. Търговска информация

Пристанище Варна - ЕАД (дружеството) е акционерно дружество със 100 % държавно участие. Първоначално, през 1991 г., то е регистрирано като дружество с ограничена отговорност в резултат на отделянето на активите и пасивите на „Български Морски Флот“. През 1997 г. юридическата му форма е променена на еднолично акционерно дружество. Правата на собственика от страна на държавата по отношение на Пристанище Варна - ЕАД се упражняват от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Дружеството е вписано в Търговския регистър към Агенция по вписванията с ЕИК 103061301. Адресът на управление на дружеството е във Варна, пл. „Славейков“ № 1.

Основен предмет на дейност са пристанищните услуги, свързаните с тях агентийско и търговско обслужване, спедиция, инвестиционна и инженерингова дейност, научно-развойна дейност, подготовка и квалификация на кадри, вътрешна и външна търговия.

Основният капитал е в размер на 8,493,571 лева, разпределен в 8,493,571 бр. поименни акции с номинална стойност 1 лв. всяка една.

Към настоящия момент Пристанище Варна ЕАД се управлява от Съвет на директорите в състав:

1. Тихомир Илиев Тодоров – Председател на Съвета на директорите
2. Димитър Йорданов Атанасов – Зам. председател на Съвета на директорите
3. Петър Илов Сеферов – Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите

Дружеството се представлява от Изпълнителния директор – Петър Илов Сеферов.

Настоящия финансово икономически анализ обхваща основни позиции и резултати от стопанската дейност на Пристанище Варна ЕАД, отразена в счетоводните и експлоатационни отчети за 2020 год., като за база за сравнение е използван съответния период на предходната година (2019) и Бизнес план за 2020 г.

2. Анализ на дейността.

2.1 Анализ на производствената дейност.

В резултат на цялостната работа на Ръководството на Пристанище Варна ЕАД са постигнати следните основни резултати:

През 2020 г. в Пристанище Варна ЕАД са обработени 7,162 хил. тона товари - 52 % от товарите са в насипно състояние, 12% - генерални товари, 10% - наливни товари и 26% - товари в контейнери. В сравнение със съответния период на предходната година са обработени с 1 290 хил. тона по-малко товари - намаление с 15%. Основни фактори за понижението са:

- Икономическите сътресения, предизвикани от пандемията от коронавирус, в следствие на която основни наши стратегически клиенти, като заводите в Девненския регион), работеха с намален капацитет;
- Поради състоянието на пазара на земеделската продукция, пристанището отчита спад при обработката на зърнени товари на годишна база спрямо 2019 г.;
- При обработката на контейнери се отчита намаление от 12,3% при обработения тонаж. Спадът в контейнерооборота е световна тенденция по време на сегашната криза.

2.2 Пазарен анализ, основни проблеми и рискове.

Пазарна среда 2020 г.

Трудна за дружеството 2020 г. Намаление на товарооборота спрямо предходна година с 15% и на приходите от продажби на услуги със 17%. Основни фактори за горното:

- Разразилата се икономическа криза като ефект на коронавирус COVID-19 пандемия е главната причина за спада на товарооборота. Коронавирусната пандемия и мерките за нейното овладяване доведоха глобалната икономика до силно свиване, което неизбежно се отрази чрез намалени обеми на обработените товари.
- Обработените товари на големите стратегически клиенти през 2020 г. отчитат значителен спад спрямо предварително очакваните за тях прогнозни резултати.
- Пълната зависимост от обема на износ на непредсказуемата зърнена реколта, пряко влияеща върху количеството на обработвания тонаж и върху процента от приходите.
- Конкуренция на по-малките пристанищни оператори в региона, особено при обработката на зърнени товари.
- Относително висока себестойност на услугите, свързана с висок дял на условно - постоянни разходи.

➤ Предприетите мерки за ограничаване разпространението на COVID-19 заразата и във връзка с това увеличаване на разходите за дезинфекция, лични предпазни средства и др.

В същото време Пристанище Варна ЕАД отчита изпълнение на заложения прогнозен за 2020 г. товарооборот при следните товари: FAME, насипни, пакетирани и наливни торове, сярна киселина, метален скрап, метали, включително регистрира завишение спрямо прогнозни количества при обработката на въглища, глина, фелдшпат и хранителни продукти. Основни фактори за това:

- Своевременно предприети мерки за овладяване на последствията от кризата, предизвикана от разпространението на Covid-19.
- Добро ценово ниво на пристанищните услуги през 2020 г.
- Запазване на договорените цени и условия при обработка на насипните зърнени култури за 2020 г. на същите нива.
- Освен за преодоляване на кризата ръководството на Пристанище Варна продължава реализацията на заложената инвестиционна програма на дружеството, насочена в инвестиции в пристанищна инфраструктура и в пристанищна техника.
- Оптимизиране на работните процеси, реорганизация на работни места, реконструкция на инфраструктурата и техниката с цел подобряване качеството на пристанищните услуги.
- В процеса на предлагането и договарянето на пристанищните услуги се прилага пазарен подход, съобразени и разумно облекчени условия при предоставянето на услуги, в зависимост от спецификата на товарите и многообразието на влияещите фактори.

Пазарната среда през 2020 г. се отличава с няколко особености:

Икономическата криза доведе до неосъществяване на предварителните прогнози за реализиране на товарооборот от страна на традиционните клиенти на Пристанище Варна.

Неблагоприятните климатични условия определят зърнената реколта 2020 г. като една от най-лошите през последните 6-7 години. Намалението при четирите основни култури, формиращи съществения дял от износа - пшеница, слънчоглед, царевица и рагица е средно с 20% по-ниска спрямо очакваните, което рефлектира и върху преминалите износни количества в Пристанище Варна ЕАД.

През 2020 г. кампанийността при износа на зърно не е толкова ясно изразена. Разпределението по тримесечия е както следва: I-во - 24%; II-ро - 16%; III-то - 36% и IV-то - 24%. Продължава да нараства конкуренция на по-малките пристанища в региона, включително и поради изграждането от тяхна страна на закрити складови площи за зърнени товари.

При обработката на контейнери се отчита спад от 12% в сравнение с обработените TEU през 2019 и 2018 г. Основната причина е следната:

- Глобалната криза с контейнерните превози стартирала веднага след началото на пандемията от коронавирус.
- Нарушаване нормалния ритъм и скорост на обработка на контейнери в глобален мащаб довело до намаляване на броя обработени контейнеровози, респективно TEU и тонаж.

Традиционно ръководството на дружеството прилага ефективна, резултатна и адекватна маркетингова политика, и гъвкав мениджмънт за привличане на нови товари и клиенти. В рамките на 2020 г. фокусът на мениджмънта продължава да е насочен към привличането на нови товари и увеличаване обработката на традиционни такива. Предвид растяща конкуренция при обработката на зърнени товари се води политика на стимулиране концентрирането на товари в пристанище Варна Изток, увеличаване на обемите обработвано зърно, обезпечаване оптималното ползване и поддръжка на съществуващите магазии, включително:

- Допълнително приложима отстъпка при обработка на зърнени култури.
- Политика на предлагане на конкретни цени спрямо други пристанища за привличане на транзитни товари, във връзка със зачестили запитвания за приемане и обработка на транзитни товари по международни проекти. Основен конкурент в тази насока се явява пристанището в Констанца.
- Преференциални условия за съхранение, с цел улесняване на клиентите и намаляване на допълнителните им разходи при обработката на товари, включително възникнали поради нарушения ритъм на движение на товарите в условията на пандемия.
- Привлечени нови товари:
 - варовик насыпно – привлечени регулярни износни партиди;
 - вносни партиди ламарина на рулона – предложена лъмсън цена – привличане на товар с товаропоток.

Привличането на нови товари е труден процес, който изисква комплекс от условия и в своята дейност Пристанище Варна ЕАД използва своите конкурентни предимства:

- географски дадености - удобно местоположение, близост до зърнопроизводителните райони, близост до големите девнески производители;
- мащабност – голямо пристанище, експлоатационна мощност, повече кейови места, наситеност с техника и складова площ, възможност за обработка на разнородни товари, капацитетни възможности за обработка на големи кораби, специализиран контейнерен терминал, инвестиции в инфраструктурата;
- голям опит и професионализъм на персонала;
- гъвкавост и бързи реакции при проблемни ситуации;
- непрекъснатото обновяване на техниката;
- ефективното управление във всички насоки на пристанищната дейност – експлоатационни, финансови, маркетингови, инновационни.

Пристанище Варна ЕАД се конкурира с пристанищата от Варненския регион, като залага на своите потенциални възможности и предимства. В конкуренцията си с другото морско пристанище Бургас, дружеството залага на ефективната си маркетингова политика, на коректността и точността на оферите си, и на коректното изпълнение на поетите договорни ангажименти към клиентите си.

Основните конкуренти на „Пристанище Варна“ ЕАД в международен мащаб са пристанищата на Солун и Констанца. Те продължават да работят успешно благодарение на коридорите север-юг. Атрактивните претоварни цени на услугите на Пристанище Варна ЕАД не са достатъчен фактор за успешно конкуриране с тези пристанища, предвид многообразните им предимства и покровителството на националната им политика.

2.3 Изпълнение на инвестиционната програма.

Реализираните инвестиции за 2020 г. са финансирали със собствени оборотни средства налични в началото на текущата година, както и реализирани през отчетния период на 2020 г. Всички направени инвестиции са съобразени с одобрения Бизнес план за 2020 г. Основна цел е поддържането на висок процент техническа готовност, гарантираща по-високи норми на обработка на товарите, запазване на стабилно финансово състояние и постигане на добри икономически резултати.

Инвестиции в инфраструктура – 4,681 хил. лв.

Инвестиции в машини, съоръжения – 3,026 хил. лв.

3. Основни финансови показатели

В следващата таблица са изчислени някои финансови показатели за анализ на финансовото състояние и печалбата на Пристанище Варна ЕАД:

	2020	2019
Финансови съотношения		
Рентабилност на приходите	-	1.76%
Рентабилност на собствения капитал	-	2.12%
Коефициент на обща ликвидност	2.78	2.92
Коефициент на бърза ликвидност	2.08	2.56
Коефициент на абсолютна ликвидност	1.42	1.85
Коефициент на финансова автономност	2.50	2.51
Коефициент на задължнялост	0.40	0.40

Финансови показатели		
Нетни приходи от дейността	51,822	61,545
Нетна печалба/(загуба)	(5,116)	1,082
Всичко активи	63,381	71,311
Всичко пасиви	18,092	20,326
Собствен капитал	45,289	50,985

4. Основни рискове

Всички рискове, пред които е изправено дружеството са подробно изложени в бел. 2.6 Управление на финансовите рискове в Годишния финансов отчет.

5. Събития след края на отчетния период

След края на отчетния период не са настъпили съществени събития и обстоятелства по отношение на дейността на дружеството, в резултат, на които да се налагат допълнителни оповестявания в годишния финансов отчет.

6. Очаквано бъдещо развитие на дружеството

Основните акценти при планирането на 2021 г. както и при договарянето с контрагентите са в аспект:

- запазване на относително постоянно ниво на обработените товари, чрез прилагане на адекватни маркетингови средства и политики за запазване традиционните клиенти;
- привличане на нови клиенти и товари при използване на конкурентните си предимства като географски дадености, мащабност, капацитетни възможности;
- ефективно управление на всички процеси на пристанищната дейност;
- обновяване на използваната техника.

7. Научноизследователска и развойна дейност

През 2020 г. дружеството не е развивало научноизследователска и развойна дейност.

8. Информация по чл. 187 д от Търговския закон

През 2020 г. дружеството не е придобило собствени акции чрез обратно изкупуване.

9. Използвани финансови инструменти

Подробен анализ и оценка на финансовите инструменти е показана в бележка 2.6.4 от Годишния финансов отчет на дружеството.

Изпълнителен директор:

Петър Сеферов

15 март 2021 г.

Варна